

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Met dit wetsvoorstel wordt de Kiesraad algemeen verantwoordelijk voor het beheer van de uitslagprogrammatuur die wordt gebruikt voor de vaststelling van de verkiezingsuitslagen. Dat de Kiesraad verantwoordelijk moet zijn voor de uitslagprogrammatuur en dat dit verankerd moet worden in de Kieswet, is geadviseerd door een verkenner van ABDTOPConsult in een advies over digitale hulpmiddelen in de verkiezingsketen (Kamerstukken II 2018/19, 35165, nr. 1). De Kiesraad heeft aangegeven dat hij kan instemmen met dit advies en heeft gevraagd daarbij te preciseren voor welke digitale hulpmiddelen de Kiesraad verantwoordelijk zal worden en welke bevoegdheden daarbij horen. Bij brief van 14 maart 2019 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Tweede Kamer geïnformeerd dat zij dit advies van ABDTOPConsult overneemt en daartoe een transitietraject in werking zet. Het voorliggende wetsvoorstel is onderdeel van dit transitietraject en heeft als doel de verantwoordelijkheid, en de daarbij behorende bevoegdheden, voor de uitslagprogrammatuur in de Kieswet te verankeren.

2. Wie zijn betrokken?

Betrokkenen zijn de Kiesraad, gemeenten, Bonaire, St. Eustatius, Saba en de waterschappen.

3. Wat is het probleem?

De huidige Kieswet en de daarop gebaseerde regelgeving bevatten thans een beknopte regeling over de uitslagprogrammatuur. Met dit wetsvoorstel wordt voorgesteld in de Kieswet en daarop gebaseerde regelgeving een integrale regeling op te nemen over de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Kiesraad, gemeenten en waterschappen omtrent het beheer, de beveiliging en het gebruik van de programmatuur voor de berekening en de vaststelling van de verkiezingsuitslag (hierna: uitslagprogrammatuur) en van de vereisten hiervoor. Het wetsvoorstel ziet niet op de stemming en de telling van de stembiljetten. Dit blijft handmatig plaatsvinden.

4. Wat is het doel?

Vastleggen wie welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden heeft bij het beheer en gebruik van de uitslagprogrammatuur.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Vanuit het cruciale belang van een betrouwbare en efficiënte vaststelling van de verkiezingsuitslag en de belangrijke toegevoegde waarde van de inzet van programmatuur hierbij, afgezet tegen de potentiële risico's van het gebruik hiervan, is het, mede gelet op artikel 59 van de Grondwet, essentieel dat de verantwoordelijkheden, kaders en vereisten omtrent de uitslagprogrammatuur gedegen en eenduidig zijn geregeld.

6. Wat is het beste instrument?

Artikel 59 van de Grondwet bepaalt dat alles wat verder (dat wil zeggen: voor zover niet elders in hoofdstuk 3 van de Grondwet geregeld) het kiesrecht en verkiezingen betreft, bij wet wordt geregeld.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Burgers en bedrijven:

Voorliggend wetsvoorstel ziet op de procedure voor berekening en vaststelling van de verkiezingsuitslag en heeft derhalve geen gevolgen voor de administratieve lasten voor burgers en bedrijven.

Overheid:

Voor de Kiesraad heeft dit wetsvoorstel tot gevolg dat hij formeel de beheerder wordt van de uitslagprogrammatuur. Bij deze taak horen wettelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Voor de ontwikkeling en het beheer van de uitslagprogrammatuur alsmede de extra taken die de Kiesraad hierbij krijgt als beheerder van de uitslagprogrammatuur, is tot en met 2024 incidenteel € 8,5 mln en na 2024 structureel € 3,1 mln ter beschikking gesteld aan de Kiesraad (Kamerstukken II 2020/21, 35850, nr. 1).

Dit wetsvoorstel ziet vooral op de verantwoordelijkheden en bevoegdheden omtrent beheer en gebruik van de uitslagprogrammatuur. De uitvoerbaarheid van deze maatregelen voor gemeenten en waterschappen kunnen pas bij nadere uitwerking in het Kiesbesluit of de Kiesregeling worden beoordeeld. Bij die uitwerking wordt de vertegenwoordiging van gemeenten (VNG en NVVB) en waterschappen betrokken om de gevolgen te bepalen en de uitvoerbaarheid te beoordelen.

Milieu:

Dit wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor het milieu.